

han skulde bisælbe mine Tænker om et Lovforslag som nærværende. Jeg skal derfor indfranke mig til at sige, at det sagtens vil gaae her, som det for nogle Aar siden gik i Sønderjylland. Da man der sølte Trang til et Forligsvæsen, som kunde hjælpe Noget, saa indrettede man det selv. Det er dog virkelig ogsaa Noget, som Folket ligefrem har Lov til, og det har kun den Mislighed ved sig, at Forligsmæglingen da fattes juridisk Gyldighed. Det er forresten klart nok, at Sognemændene ingen Indflydelse ville faae paa Valget af Frelsmæglerne, hvis det virkelig bliver en styrende Regeringsgrundsaetning, hvad den hoitærede Justitsminister syntes at vedkjende sig, at saavidt muligt alle Sager skulle undrages Communalbestyrelsens Afgjorelse, som ikke ligefrem angik Oekonomien; thi dersom dette skulde blive Tilfaeldet, saa maatte Sogneraadet, langtsaa at faae Indflydelse paa Undvaerelsen af Forligsmæglerne, meget mere tabe den Indflydelse, det har faaet paa Skolevaesenet. Det vilde dog i mine Tænker være meget beklageligt, om dette skulde være den egentlige Grund til, at man ikke vilde give Sognebeboerne eller deres Raad nogen Indflydelse paa det, der paa ethvert Sted dog vedkommer Befolkningen selv, og som Dyrigheden aldeles ikke har Noget at bestille med, da den hele Forligsindretning jo er gjort, for at saa saa Sager som muligt skulle blive Ofsenstand for Rettergang eller afgjores ved Magtsprog. Jeg begriber heller ikke, hvorledes den hoitærede Justitsminister selv kunde anføre, at der jo allerede var den Bestemmelse, at der skal være et Slags Frelsmægling i ethvert Sogn i Forbindelse med Sogneforstanderskaaberne, nemlig i Henseende til alle Tyendesager, og selv i Aftaegtsager — at han kunde anføre det uden at finde, at det jo var en Erkjendelse af det samme Princip, at forsaavidt det var muligt, skulde der paa ethvert Sted være en saadan Forligsmægling, som man var stikker paa virkelig nød de Paagaaendes Tilbud. Naar man har talt om, at Fremmede, der kom for at kræve Penge, ikke kunde være tjente med Frelsmæglerne, som Sognet selv havde valgt, da mener jeg, at det betyder Intet, thi det vilde jo altid være en Undtagelse,

men derefter skal man jo ikke indrette Reglen. Men desuden maa jeg bringe i Erindring, at der maastee kunde være Grund til for de større Districter at have 2 Forligelsescommissairer, som man hidtil har havt, og hvortil alle indviklede Sager kunde henvises, men at det aldeles ikke ophæver enten Nyttens eller, som jeg mener, Nødvendigheden af, at der maatte være en Frelsmægler i hvert Sogn, og at det jo var den simpleste Maade dertil at vælge et Medlem af Sogneraadet.

Siemroth: Jeg maa dog gjøre den Bemærkning i Anledning af, hvad den ærede sidste Taler yttrede, at han altid foreskifter sig, at det er en ganske privat Sag, at det er Noget, som Folk skulle gjøre, for at deres Sager ikke skulde komme til Retten. Det er forsaavidt ganske rigtigt, men der er Intet, der hindrer Sognemændene fra at komme sammen og stifte alle de Forlig, de kunne, paa den Maade, som den ærede Rigsdagsmand tænker sig, men naar der skal tilveiebringes et Forlig under offentlig Autoritet og dette skal have Domskraft, saa bliver det en ganske anden Sag. Naar et saadant Forlig skal kunne træde i Effect for en Undersøgelse og Paakjendelse ved Retten og have samme Kraft, naar det er indført i Protokollen af Forligelsescommissairen, saa maa der virkelig være et ganske andet Tilsyn dermed, end der er tilfede, naar et enkelt Sogn indretter sig for sig selv og søger at stifte Forlig. Det kunne de gjøre saa meget de ville, og det var ogsaa i den Henseende, jeg talte imod meget smaa Districter, og navnlig imod den Indretning, at ethvert Sogn skulde have sin egen lille Forligskreds, hvor den Betskaffede mødte og gjorde hvad han vilde, og jeg meente, at der i en saadan Kreds ikke vilde være tilstrækkelig Sikkerhed, Noget, som ikke var saa urimeligt, som det ærede Medlem for Sorø Amts 3die Valgkreds (Haaile) meente. En saadan lille Forligskreds vilde ikke faae den Betydning, den skulde have. Jeg troer derfor, at Lovforslaget i den Stikkelse, det har, er meget vel overveiet, og jeg kan ikke finde, at de Indvendinger, der ere fremkomne derimod, ere begrundede.